

แผนการสอน

รหัสวิชา/ชื่อวิชา	NUR 2230 ชื่อวิชา การพยาบาลมารดาทารก 1
จำนวนหน่วยกิต	3 หน่วยกิต 3 (3-0-6)
เรื่องที่สอน	การพยาบาลมารดาในระยะที่2 ของการคลอด
จำนวนชั่วโมง	3 ชั่วโมง
นักศึกษาหลักสูตร	พยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2
ปีการศึกษา	ปีการศึกษา 2/2563
ผู้สอน	อาจารย์ กฤษณา โชติชื่น
วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	เมื่อสิ้นสุดการศึกษาวិชาชีแล้ว นักศึกษามีความรู้ความสามารถดังนี้ 1.อธิบายการเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยาและจิตสังคมในระยะที่ 2ของการคลอดได้ถูกต้อง 2.อธิบายการประเมินสภาพผู้คลอดในระยะที่2 ของการคลอดได้ถูกต้อง 3.วางแผนการพยาบาลผู้คลอดในระยะที่ 2ของการคลอดได้ถูกต้อง 4.อธิบายขั้นตอนการทำคลอดปกติได้ถูกต้อง 5.ตระหนักถึงความสำคัญของการให้การพยาบาลด้วยความเอื้ออาทร มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ

การพัฒนาผลการเรียนรู้ตาม มคอ.3

1. มีความรู้ความเข้าใจในหลักศาสนา หลักจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ตลอดจนสิทธิมนุษยชน สิทธิเด็ก สิทธิผู้บริโภค สิทธิผู้ป่วย ตลอดจนสิทธิของผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติการพยาบาล (1.1)
- 2.เคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ (1.3)

3. มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง (1.4)
4. มีระเบียบวินัย และซื่อสัตย์ (1.5)
5. มีความรู้และความเข้าใจในศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานของชีวิตและพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ (2.1)
6. มีความรู้ความเข้าใจในสาระสำคัญของศาสตร์ทางวิชาชีพการพยาบาล ระบบสุขภาพและปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและต่อระบบสุขภาพ (2.2)
7. มีความรู้ความเข้าใจในสาระสำคัญของกระบวนการพยาบาลและการนำไปใช้ (2.3)
8. สามารถนำข้อมูล และหลักฐานไปใช้ในการอ้างอิง และแก้ไขปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ (3.3)
9. มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย (4.1)
10. ปรับตัวและทำงานร่วมกับผู้อื่น (4.2)
11. สามารถวางแผนและรับผิดชอบการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง(4.4)
12. สามารถประยุกต์ใช้หลักตรรกะ คณิตศาสตร์และสถิติ ในการพยาบาลอย่างเหมาะสม (5.1)

แผนการสอน

การพยาบาลมารดาในระยะที่2 ของการคลอด

วัตถุประสงค์ เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการสอน	อุปกรณ์/สื่อ	วิธีการประเมินผล
<p>เพื่อสร้างสัมพันธภาพกับ ผู้เรียนและเกริ่นนำเข้าสู่ เนื้อหาโดยทบทวนความรู้ เรื่อง กลไกการคลอดและ การเปลี่ยนแปลงผู้คลอด ในระยะที่1 ของการคลอด</p>	<p>บทนำ ระยะที่2ของการคลอด (second stage of labour) เริ่มตั้งแต่ ปากมดลูกเปิด 10 เซนติเมตร จนถึงทารกคลอด ครั้งแรกเฉลี่ย 1 ชั่วโมง ไม่ควรเกิน 2 ชั่วโมง ครรภ์หลังเฉลี่ย 30 นาที ไม่ควรเกิน 1 ชั่วโมง แบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะพัก (latent หรือ resting phase) เป็นระยะที่มีแรงเบ่งน้อย ระยะก้าวหน้า (active phase) หรือระยะเคลื่อนต่ำ มีแรงเบ่งมากขึ้น ส่วนนำกดกล้ามเนื้อเชิงกราน เกิด Ferguson reflex และระยะเปลี่ยนผ่าน (transition)เมื่อเห็นส่วนนำของทารก ในระยะที่2 ของการคลอด พยาบาลจำเป็นต้องมีความรู้ความ เข้าใจการเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยาและจิตสังคม การ ประเมินสภาพผู้คลอด การวางแผนและปฏิบัติการพยาบาล และการทำคลอดปกติ เพื่อให้การคลอดดำเนินไปด้วยดี ผู้ คลอดและทารกปลอดภัย ไม่มีภาวะแทรกซ้อน</p>	<p>ขั้นนำ 1.กล่าวทักทายนักศึกษา 2.ทบทวนบทเรียนที่ผ่านมา เรื่อง กลไกการคลอด และการเปลี่ยนแปลงผู้ คลอดในระยะที่1 ของ การคลอด โดยให้ดูVDO และตอบคำถาม Quiz เพื่อโยงเข้าสู่เนื้อหา ระยะที่2 ของการคลอด 3.กล่าวนำให้นักศึกษา ทราบนิยามของระยะที่2 ของการคลอด ขอบเขต เนื้อหาที่จะเรียนและให้ ตระหนักเห็นความสำคัญ</p>	<p>1.VDO กลไกการคลอด 7 ขั้นตอน ภาพประกอบ คำอธิบาย 2. คำถาม Quiz 5 ข้อ การเปลี่ยนแปลง ใน ระยะที่1ของการคลอด และกลไกการคลอดก่อน เข้าสู่เนื้อหาระยะที่2 ของการคลอด 3. Power pointเรื่อง การพยาบาลมารดาและ ทารกในระยะที่ 2 ของ การคลอด</p>	<p>- คะแนน Quiz 5 ข้อ - สังเกตความมีส่วนร่วม ของผู้เรียนจาก การร่วมอธิบาย/ตอบ คำถาม และการ แลกเปลี่ยนความคิด เห็นระหว่าง ทบทวนความรู้เรื่อง กลไกการคลอด และ การเปลี่ยนแปลงผู้ คลอดในระยะที่1 ของการคลอด</p>

วัตถุประสงค์ เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการสอน	อุปกรณ์/สื่อ	วิธีการประเมินผล
<p>ผู้เรียนสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงสรีรวิทยา จิตสังคมในระยะที่2ของการคลอดได้</p> <p>ผู้เรียนสามารถประเมินอาการแสดงว่าใกล้คลอดและประเมินสภาพผู้คลอด</p>	<p>เนื้อหา การเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยาและจิตสังคมในระยะที่ 2 ของการคลอด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.การหดรัดตัวของมดลูก 2.การหดรัดตัวของกล้ามเนื้อหน้าท้องและกระบังลม 3.การเปิดขยายปากมดลูก 4.การเคลื่อนต่ำส่วนน้ำ 5.ระบบการไหลเวียนโลหิต 6.ระบบขับถ่าย 7.การเผาผลาญสารอาหาร 8.ระบบทางเดินอาหาร 9. การรับรู้ความรู้สึก (ความเจ็บปวด) 10.การเปลี่ยนแปลงด้านจิตสังคม <p>เนื้อหา อาการแสดงที่บ่งบอกว่า ใกล้คลอด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ลักษณะการหดรัดตัวของมดลูก ถิ่นานและรุนแรงมากขึ้น 	<p>ของการพยาบาลมารดาทารกในระยะที่2ของการคลอด</p> <p>ขั้นสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.บรรยายและอภิปรายเรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยาและจิตสังคมในระยะที่ 2 ของการคลอด <p>ขั้นสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.บรรยายและอภิปรายเรื่อง อาการแสดงว่าใกล้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1.เอกสารประกอบการสอนเรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยาและจิตสังคมในระยะที่ 2ของการคลอด 2.Power pointเรื่อง การพยาบาลมารดาและทารกในระยะที่ 2 ของการคลอด <ol style="list-style-type: none"> 1.เอกสารประกอบการสอน และPower point 	<p>-สังเกตความมีส่วนร่วมของผู้เรียนจากการร่วมอธิบาย/ซักถามปัญหา</p> <p>-คะแนน Quiz 5 ข้อ</p> <p>- อภิปราย ซักถาม</p>

วัตถุประสงค์ เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการสอน	อุปกรณ์/สื่อ	วิธีการประเมินผล
<p>ในระยยะที่2 ของการคลอด ได้ถูกต้อง</p> <p>ผู้เรียนสามารถวางแผน การพยาบาลผู้คลอดใน ระยยะที่ 2ของการคลอดได้ ถูกต้อง</p> <p>ผู้เรียนสามารถอธิบาย ขั้นตอนการเตรียมก่อนทำ</p>	<p>คือ หดรััดตัวนาน 60-90 วินาที ทุก 2-3นาที</p> <p>2. ปวดเบ่ง หรือบ่นว่าอยากเบ่งทุกครั้งที่มีดลูกหดรััดตัวปวด ถ่วงบริเวณทวารหนักคล้ายอยากถ่ายอุจจาระ</p> <p>3. มีสารคัดหลั่งออกจากช่องคลอดเพิ่มมากขึ้นลักษณะ Show หรือ Bloody show</p> <p>4.ขณะเบ่งจะเห็นฝีเย็บโป่งนูน บางใส จากที่ทวารเคลื่อนต่ำลง มาถ่างขยายปากช่องคลอด</p> <p>เนื้อหา</p> <p>การส่งเสริมความก้าวหน้าของการคลอดระยยะที่2</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.การแนะนำวิธีเบ่งที่ถูกต้อง 2.การจัดท่านอนขณะเบ่งคลอด 3.การดูแลความสุขสบาย 4.การดูแลระเพาะปัสสาวะให้ว่าง 5.การดูแลสภาพจิตใจ 6.การดูแลให้ได้รับสารน้ำเพียงพอ 7.ดูแลให้พักผ่อนเพียงพอ 8.การประเมินความก้าวหน้าของการคลอดและสภาวะของ ทารกในครรภ์ <p>เนื้อหา</p>	<p>คลอดและประเมินสภาพ ผู้คลอดในระยยะที่2 ของ การคลอด</p> <p>2.สะท้อนกลับผู้เรียน เพื่อประเมินความเข้าใจ โดยให้ตอบคำถาม Quiz</p> <p>ขั้นตอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.บรรยายและอภิปราย เรื่อง การส่งเสริม ความก้าวหน้าของการ คลอดระยยะที่2 2.เปิด VDO ดูสาธิตการ เบ่งคลอด <p>ขั้นตอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.บรรยายและอภิปราย 	<p>เรื่องการพยาบาลมารดา และทารกในระยยะที่ 2 ของการคลอด</p> <p>2. คำถาม Quiz การ เปลี่ยนแปลงสรีรวิทยา จิตสังคมในระยยะที่2</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.เอกสารประกอบการ สอนเรื่อง การส่งเสริม ความก้าวหน้าของการ คลอดระยยะที่2 2. วีดีโอ การเบ่งคลอด <ol style="list-style-type: none"> 1.เอกสารประกอบการ 	<p>-สังเกตความมีส่วน ร่วมของผู้เรียนจาก การร่วมอธิบาย/ ซักถามปัญหา</p> <p>-คะแนน Quiz 5 ข้อ</p>

วัตถุประสงค์ เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการสอน	อุปกรณ์/สื่อ	วิธีการประเมินผล
<p>คลอดปกติได้ถูกต้อง</p> <p>ผู้เรียนสามารถอธิบาย และลำดับขั้นตอนการทำ คลอดปกติได้ถูกต้อง</p>	<p>1.การเตรียมอุปกรณ์ทำคลอด 2.การเตรียมสิ่งแวดล้อม 3. การเตรียมรับทารก 4. การเตรียมผู้คลอด 5.การเตรียมผู้ทำคลอด (วิธีล้างมือ ใส่เสื้อกาวน์และใส่ถุงมือ)</p> <p>เนื้อหา</p> <p>1.ทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ผู้คลอด 2.ปูผ้าทำคลอดและการใส่ถุงเท้าทำคลอด 3.การตัดฝีเย็บ 4.การช่วยทำคลอดศีรษะและ Safe Perineum 5. การเข็ดตา และ Suction ด้วยลูกสูบยางแดง 6. การช่วยหมุนศีรษะภายหลังศีรษะคลอด 7. การช่วยทำคลอดไหล่ ลำตัว แขนและขา</p>	<p>เรื่อง ขั้นตอนการเตรียม ก่อนทำคลอดปกติ</p> <p>2.สะท้อนกลับผู้เรียน เพื่อประเมินความเข้าใจ</p> <p>ขั้นสอน</p> <p>1.บรรยายและอภิปราย เรื่อง การช่วยคลอดปกติ</p> <p>2. เปิดวิดีโอ การทำ คลอดปกติ</p> <p>3. เปิดโอกาสให้อภิปราย หลังชม VDO</p> <p>4.สรุปขั้นตอนการทำ คลอด</p> <p>5..สะท้อนกลับผู้เรียน</p>	<p>สอนและPower point เรื่องการพยาบาลมารดา และทารกในระยะที่ 2 ของการคลอด</p> <p>2.วิดีโอ การจัด Set ทำ คลอด และ ใส่เสื้อกาวน์</p> <p>3.คำถาม Quizการ เตรียมก่อนทำคลอดปกติ จำนวน 5 ข้อ</p> <p>1.เอกสารประกอบการ สอนและ Power point เรื่องการพยาบาลมารดา และทารกในระยะที่ 2 ของการคลอด</p> <p>2.วิดีโอ การทำคลอด</p> <p>3.คำถาม Quiz ขั้นตอน การทำคลอดจำนวน 5 ข้อ</p>	<p>-สังเกตความมีส่วนร่วม ของผู้เรียนจาก การร่วมอภิปราย ซักถามปัญหา</p> <p>-คะแนน Quiz 5 ข้อ</p> <p>- ข้อสอบ MCQ</p>

วัตถุประสงค์ เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการสอน	อุปกรณ์/สื่อ	วิธีการประเมินผล
	<p>8. วิธีตัดสายสะดือทารก และ การเช็ดสะดือ</p> <p>9. วิธีอุ้มทารกให้ผู้คลอดดูหน้าและเพศทารก</p> <p>ขั้นสรุป</p> <p>การคลอดแม้จะเป็นกระบวนการตามธรรมชาติ แต่ก็ต้องอาศัยองค์ประกอบหลายประการ ดังนั้นผู้ที่จะให้การช่วยเหลือดูแลผู้คลอด จำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐานเป็นอย่างมาก เพื่อนำไปใช้ในการดูแลและช่วยเหลือมารดาทารกในระยะคลอด</p>	<p>เพื่อประเมินความเข้าใจ</p> <p>ขั้นตอนการเตรียมก่อน</p> <p>ทำคลอดและขั้นตอน</p> <p>การทำคลอด โดยให้</p> <p>ตอบคำถาม Quiz</p>		

บันทึกหลังสอน

1. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม มีระเบียบวินัยและซื่อสัตย์

นักศึกษามีความรับผิดชอบในงานที่มอบหมาย โดยเตรียมความพร้อมด้านความรู้ก่อนวันเรียนโดยทบทวนเนื้อหาที่ผู้สอนมอบให้ ไม่มีนักศึกษาขาดเรียน

2. ด้านความรู้

- มีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญของศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานชีวิตและพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์สุขภาพที่ครอบคลุม

ทั้งวิทยาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ กฎหมายและการปกครองระบอบประชาธิปไตย

- มีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญของศาสตร์ทางวิชาชีพการพยาบาลระบบสุขภาพและปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและต่อระบบสุขภาพ
- มีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญของกระบวนการพยาบาลและการนำไปใช้

จากสถานการณ์ที่ผู้สอนกำหนดให้ นักศึกษาสามารถวิเคราะห์ปัญหาของมารดาในระยะที่ 2 ของการคลอดได้ และสามารถใช้กระบวนการพยาบาลในการวางแผน และปฏิบัติการพยาบาลให้มารดาทารกปลอดภัย และ การวางแผนการพยาบาลครอบคลุมไปถึงครอบครัวของผู้คลอด

3. ด้านทักษะทางปัญญา

- ตระหนักรู้ในศักยภาพและสิ่งที่เป็นจุดอ่อนของตนเพื่อพัฒนาตนเองให้มีความสามารถเพิ่มมากขึ้น สามารถนำไปสู่การปฏิบัติการพยาบาล การสอน การแสวงหาความรู้ที่มีประสิทธิภาพ และการเป็นผู้หน้าที่เข้มแข็ง

นักศึกษามีการพัฒนาตนเองโดยแสวงหาความรู้ ค้นคว้าเพิ่มเติม และ นำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่ม เพิ่มความกระตือรือร้น สนุกสนานในชั้นเรียน

4. ทักษะวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- สามารถประยุกต์ใช้หลักตรรกะคณิตศาสตร์และสถิติ ในการพยาบาลอย่างเหมาะสม

ผู้สอน สมมุติกรณีศึกษาให้วิเคราะห์ ระยะเวลาในการคลอดทั้ง 4 ระยะ เพื่อเปรียบเทียบกับทฤษฎีและ วินิจฉัยภาวะปกติ และผิดปกติของการดำเนินการคลอด นักศึกษาสามารถปฏิบัติได้ หลังจากผู้สอน อธิบายวิธีการคิด

แนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการสอนครั้งต่อไป

ลงชื่อ

อาจารย์ผู้สอน

(นางกฤษณา โชติชื่น)

เอกสารอ้างอิง

เกษมศรี ศรีสุพรรณดิฐ. การคลอดปกติทางช่องคลอด. 2011. <https://w1.med.cmu.ac.th/obgyn/index> .)

การคลอดและความเหนื่อยล้าหลังคลอดในหญิงครรภ์แรก. วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์. ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2561

ธัญญารัตน์ กุลณีจิตต์เมธี . ความปวดและการจัดการความปวดในระยะเจ็บครรภ์คลอด. สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี; 2560 ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 เดือน กรกฎาคม-ธันวาคม 2560 หน้า 159-160

พริยา ศุภศรี. การพยาบาลในระยะคลอด. พิมพ์ครั้งที่ 1 2535 .ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ

ไพรินทร์ สุคนธ์ตระกูล, ความก้าวหน้าของการคลอดกับบทบาทพยาบาลผดุงครรภ์ . Journal of The Royal Thai Army Nurses . Volume 17 No. 2 (May - Aug)

2016 ; 2

มณีภรณ์ โสมานุสรณ์ . โครงการสวัสดิการวิชาการ สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข .การพยาบาลสูติศาสตร์เล่ม2 .พิมพ์ครั้งที่10; พศ. 2555 บริษัท

ยุทธรินทร์ การพิมพ์ .กรุงเทพฯวันฉกา สุขยิ่ง และคณะ . ผลของการแบ่งคลอดแบบธรรมชาติร่วมกับการควบคุมลมหายใจเบื้องต้นของโยคะต่อระยะเวลา ในระยะที่ 2 ของ

อติวุธ กมูทมาศ. ตำราสูติศาสตร์การตั้งครรภ์และการคลอดปกติ . พิมพ์ครั้งที่1 2546: 258

คลิปวิดีโอประกอบการสอน https://www.youtube.com/watch?v=ZDP_ewMDxCo

<https://youtu.be/jFdXx35VR-o>

<https://youtu.be/r9o5ZjRkyZE>